

Lausunto
27.2.2023

LAUSUNTO VALTION VÄYLÄVERKON INVESTOINTIOHJELMASTA VUOSILLE 2024-2031

Lausunnon antaja Finnish Lapland Tourist Board ry / Lapin Matkailuelinkeinon Liitto (LME)

Lapin matkailun onnistumisen edellytyksenä on, että asiakkaat pääsevät sujuvasti ja turvallisesti kohteisiinsa ja liikkumaan kohteiden sisällä. Siksi on tärkeää, että väyläverkon kehittämisessä huomioidaan sekä ulkomailta, että kotimaasta sujuvat henkilöliikenneyhteydet Lappiin ja matkailijoiden liikkuminen Lapin sisällä sekä liikenteen solmukohdista matkakohteeseen, matkailukeskusten sisällä, että niiden välillä. Matkailun tarpeet ovat Lapissa keskeisiä, koska matkailu on maakunnassa merkittävä elinkeino, tuoden 7,7% BKT:sta, joka on huomattavasti enemmän kuin koko maan tasolla 2,7% (luvut vuodelta 2019).

Nyt esitetyssä investointiohjelmassa on edelleen hyvin vähän investointeja Lapin väyläverkkoon. Nämä investoinnit eivät riitä pitämään väyläverkkoa turvallisena ja palvelemaan tarvittavaa liikennemäärää eikä näin ollen myöskään palvelemaan elinkeinojen tarpeita. Lapin osalta maantieverkostolla on erityisen suuri merkitys, koska nykyinen rataverkko kattaa vain osin läntisen ja eteläisen Lapin. Investointiohjelma ja esitetyt investoinnit eivät toteuta Lapissa ohjelmassa esitettyjä tavoitteita ja strategisia lähtökohtia tasapuolisesti muiden maakuntien kanssa. Haluamme erityisesti kiinnittää huomiota seuraaviin Lapin matkailuelinkeinolle tärkeisiin kohtiin:

Rataverkko

Matkailijoiden kiinnostus junalla matkustamista kohtaan kasvaa vahvasti ilmastotietoisuuden kasvun myötä. Tällä hetkellä suurin osa junalla Lappiin saapuvista matkailijoista on kotimaisia. Tulevaisuudessa myös rajat ylittävälle kansainväliselle junamatkailulle tulee luoda paremmat edellytykset. Käynnissä oleva Laurila- Tornio- valtakunnan raja rautatien sähköistys ja peruskunnostaminen mahdollistaa Ruotsista tulevan junaliikenteen yhteensovittamisen Suomen junaliikenteen kanssa. Liikenne ja aikataulut molemmin puolin rajaa tulee sovittaa yhteen niin, että Ruotsin läpi keski-Euroopasta tuleva matkailija voi jatkaa matkaansa junalla sujuvasti Suomen puolella.

Investointiohjelmaan tarvitaan lisäksi myös investointeja Kolarin ja Sallan ratoihin. Radan sähköistyksen suunnittelu ja toteuttaminen Kolariin saakka on tärkeä henkilöliikenteen kasvattamisen edellytys Tunturi-Lapin alueelle, jossa on merkittävää matkailuliiketoimintaa useammassa matkailukohteessa. Kolarin rata

Finnish Lapland Tourist Board ry/ Lapin matkailuelinkeinon liitto
Valtatie 82 A 4, 99100 Kittilä
www.lme.fi

palvelee sekä Tornionjokilaaksoa, Yllästä, Leviä, Muoniota, Enontekiötä että laajasti ympäröiviä alueita. Kolarin radan jatkaminen Tunturiratana Ylläkselle, Leville, Sodankylään ja edelleen Kemijärvelle palvelisi tulevaisuudessa kasvavaa junamatkailijoiden joukkoa. Toinen tärkeä rataosuus on Kemijärvi-Salla, jonka liikennöintiin palauttaminen tulisi suunnitella ja toteuttaa. Radan liikennöinti mahdollistaa ekologisen junayhteyden matkailijoille ja tukee alueen matkailun kehittymistä laajemmin Itä-Lapissa. Lapissa tehtävien investointien lisäksi koko pääradan riittävä kunto ja kapasiteetti on oleellista Lappiin tulevalle rautatieliikenteelle.

Maantieliikenne

Maantielikenteen taso ja turvallisuus ovat tärkeitä Lapin matkailulle. Nyt esitetyssä investointiohjelmassa on kuitenkin aivan liian vähän investointeja tieverkkoon Lapissa. Ne kohdistuvat vain äärimmäisen haasteellisiin VT21 osuuksiin Enontekiöllä sekä muutamaan siltaan. Tämä investointitaso ei takaa liikenteen tasoa ja riittävää turvallisuutta. Etenkin kotimaisista asiakkaista moni saapuu Lappiin maanteitse omalla autolla. Myös lentäen tai junalla saapuvat siirtyvät Lapissa matkailukohteisiin, palveluiden luo ja luontokohteisiin maanteitse. Tie 940 Äkäslompolosta Muotkavaaraan on esimerkki tiestä, jota matkailijat käyttävät paljon liikkuessaan matkailukohteiden ja luontokohteiden välillä. Se on kuitenkin kapea ja huonossa kunnossa ja sen takia vaarallinen. Sen leventämisen ja kunnostamisen suunnittelu ja toteuttaminen pitäisi lisätä investointiohjelmaan. Lisäksi maantielikenteen hiilijalanjäljen pienentämiseksi tulee myös varmistaa vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluverkoston laajeneminen.

Kestävyys

Liikennejärjestelmäsuunnittelussa ja väyläinvestoinneissa on tärkeää huomioida kestävyden kaikki osa-alueet. Raideliikenteen kehittämisellä on merkittävä vaikutus ekologiseen vaikutukseen. Taloudellisen ja sosiaalisen kestävyden näkökulmasta on tärkeää tehdä väyläinvestointeja, jotka mahdollistavat matkailun ja muiden toimialojen kehittymisen myös kasvukeskusten ulkopuolella. Ne luovat työpaikkoja ja mahdollistavat asumisen ja elämisen peruspalveluineen pienemmilläkin paikkakunnilla.

Kunnioitavasti,

Lapin Matkailuelinkeinon liitto

Finnish Lapland Tourist Board ry (Lapin Matkailuelinkeinon liitto ("LME")) on Lapin matkailuyrittäjien yhdistys, jonka tavoitteena on valvoa matkailualalla toimivien yrittäjien yleisiä ja yhteisiä etuja, edistää jäsentensä välistä yhteistoimintaa, parantaa alan yleisiä toimintaedellytyksiä ja nostaa matkailualan arvostusta. Matkailuala työllistää Lapissa n. 8.000-10.000 htv ja vuotuinen suora liikevaihto on 1,1 mrd euroa.